



USMERENIE č. 1/2022

PRÍSPEVKOVEJ ORGANIZÁCIE MESTA NITRY SPRÁVA ZARIADENÍ SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Názov	Usmernenie k etickému kódexu opatrovateľov/opatrovatelia domácej opatrovateľskej služby
Označenie poradového čísla	1/2022
Dátum platnosti	27.04.2022
Dátum účinnosti	02.05.2022
Spracovateľ/Spracovatelia	Úsek sociálnych služieb Baničova a Olympia
Autor	PhDr. Silvia Lužáková, vedúci úseku sociálnych služieb Baničova a Olympia
Schválil	PhDr. Libuša Mušáková, riaditeľ príspeskovej organizácie Správy zariadení sociálnych služieb

	Správa zariadení sociálnych služieb Janského 7, 949 01 Nitra <hr/> Usmernenie č.1/2022 k etickému kódexu opatrovateľov/opatrovatelia domácej opatrovateľskej služby	Počet strán: 2/9
---	--	-----------------------------------

Obsah

Preambula	3
Čl. 1	
Základné ustanovenia	3
Čl. 2	
Základné princípy správania sa opatrovateľa/opatrovateľky	3
Čl. 3	
Etické princípy vo vzťahu k zamestnávateľovi.....	4
Čl. 4	
Etické princípy vo vzťahu ku kolegom	5
Čl. 5	
Všeobecné etické princípy vo vzťahu k prijímateľom sociálnych služieb.....	5
Čl. 6	
Špecifické etické princípy pri poskytovaní domácej opatrovateľskej služby.....	6
Čl. 7	
Konflikt záujmov	8
Čl. 8	
Dary a iné výhody.....	8
Čl. 9	
Záverečné ustanovenia	9

	Správa zariadení sociálnych služieb Janského 7, 949 01 Nitra Usmernenie č.1/2022 k etickému kódexu opatrovateľov/opatrovateliačk domácej opatrovateľskej služby	Počet strán: 3/9
---	--	-----------------------------------

Etický kódex

opatrovateľov/opatrovateliačk domácej opatrovateľskej služby

Správy zariadení sociálnych služieb

Preamble

Cieľom tohto etického kódexu je stanoviť základné zásady a pravidlá správania sa opatrovateľov/opatrovateliačk domácej opatrovateľskej služby Správy zariadení sociálnych služieb, ktoré je každý opatrovateľ/opatrovateľka povinný ctiť a dodržiavať.

Účelom kódexu je posilňovať a podporovať etické a morálne hodnoty správania sa opatrovateľov/opatrovateliačk domácej opatrovateľskej služby pri výkone svojich pracovných povinností v oblasti poskytovania sociálnych služieb vo verejnej správe.

Prijatie etického kódexu znamená konkrétnie uplatnenie morálnych a etických norem a hodnôt v kultúre organizácie a zvýšenie morálneho štandardu správania sa opatrovateliačk/opatrovateľov domácej opatrovateľskej služby.

Čl.1

Základné ustanovenie

- 1.1. Etický kódex (ďalej len „kódex“) upravuje profesionálnu etiku a zásady správania sa a je záväznou normou správania sa opatrovateľa/opatrovateľky domácej opatrovateľskej služby (ďalej len „opatrovateľ/opatrovateľka“).

Čl. 2

Základné princípy správania sa opatrovateľa/opatrovateľky

- 2.1. Opatrovateľ/opatrovateľka vykonáva svoju prácu v súlade s Ústavou Slovenskej republiky¹, zákonmi a ďalšími právnymi predpismi a zároveň robí všetko pre to, aby konala v súlade s ustanoveniami etického kódexu.
- 2.2. Poskytovanie sociálnych služieb vo verejnej správe je službou pre obyvateľov mesta Nitry. Opatrovateľ/opatrovateľka ju vykonáva na vysokej odbornej úrovni, ktorú si štúdiom priebežne prehľbuje, s najväčšou mierou slušnosti, porozumenia, ochoty a bez akýchkoľvek predsudkov. Voči verejnosti vystupuje zdvorilo a s úctou, nie je však

¹ Ústava Slovenskej republiky 460/1992 Zb

	Správa zariadení sociálnych služieb Janského 7, 949 01 Nitra <hr/> Usmernenie č.1/2022 k etickému kódexu opatrovateľov/opatrovatelia domácej opatrovateľskej služby	Počet strán: 4/9
---	--	-----------------------------------

povinný/á znášať vulgárne prejavy a urážky a konáť s osobami, ktoré nedodržiavajú základné pravidlá slušného správania.

- 2.3. Opatrovateľ/opatrovateľka svoj pracovný čas využívajú v plnom rozsahu na pracovnú činnosť v rozsahu úkonov určených v zmluve o poskytovaní sociálnej služby užatvorenou medzi prijímateľom sociálnej služby a Správou zariadení sociálnych služieb.

Čl. 3 **Etické princípy vo vzťahu k zamestnávateľovi**

- 3.1. Vzťahy na pracovisku sú založené na transparentnosti, otvorenej komunikácii, vzájomnej dôvere. Princíp čestnosti, spravodlivosti, zodpovednosti, rešpektovania základných ľudských práv a princípov je neodmysliteľnou súčasťou tohto kódexu.
- 3.2. Opatrovateľ/opatrovateľka zodpovedne plní svoje pracovné povinnosti vyplývajúce zo záväzku k svojmu zamestnávateľovi a svoj pracovný čas využíva v plnom rozsahu na pracovnú činnosť.
- 3.3. Opatrovateľ/opatrovateľka má právo vyslovovať svoj názor týkajúci sa pracovnej činnosti, organizácie práce a vzťahov medzi kolegami.
- 3.4. Opatrovateľ/opatrovateľka zachováva mlčanlivosť o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedel/a pri výkone svojej práce a ktoré v záujme prijímateľov sociálnych služieb nemožno oznamovať iným osobám, a to aj po skončení pracovného pomeru. To neplatí, ak takéto informácie podáva v súvislosti s vyšetrovaním trestného činu alebo prečinu.
- 3.5. Opatrovateľ/opatrovateľka rozlišuje informácie určené pre prijímateľa sociálnej služby a jeho rodinných príslušníkov a informácie určené pre spolupracovníkov v rámci vnútorných prevádzkových procesov. Zachováva mlčanlivosť o interných procesoch vo vnútri organizácie a nepodáva takéto informácie ďalej (prijímateľom sociálnych služieb, ich opatrovníkom, ich rodinným príslušníkom, ostatnej verejnosti).
- 3.6. Opatrovateľ/opatrovateľka neznevažuje svojím správaním a rétorikou zamestnávateľa, jeho organizačnú štruktúru a procesy prebiehajúce pri poskytovaní sociálnej služby.
- 3.7. Opatrovateľ/opatrovateľka nerozširuje neoverené a nepravdivé informácie o zamestnávateľovi a ostatných zamestnancoch, nepoškodzuje dobré meno zamestnávateľa a kolegov.
- 3.8. Opatrovateľ/opatrovateľka ovplyvňuje svojimi pripomienkami kvalitu poskytovanej sociálnej služby formou návrhov na zlepšenie pracovných postupov v súlade s platnou legislatívou.

	Správa zariadení sociálnych služieb Janského 7, 949 01 Nitra Usmernenie č.1/2022 k etickému kódexu opatrovateľov/opatrovateľiek domácej opatrovateľskej služby	Počet strán: 5/9
---	---	-----------------------------------

Čl. 4 **Etické princípy vo vzťahu ku kolegom**

- 4.1. Opatrovateľ/opatrovateľka rešpektuje znalosti a skúsenosti svojich kolegov a ostatných odborných zamestnancov. Vyhľadáva a rozširuje spoluprácu s nimi a tým zvyšuje kvalitu poskytovaných sociálnych služieb.
- 4.2. Opatrovateľ/opatrovateľka rešpektuje rozdiely v názoroch a praktickej činnosti kolegov. Kritické pripomienky vyjadruje na vhodnom mieste a vhodnom čase.
- 4.3. Opatrovateľ/opatrovateľka vo vzťahu k nadriadeným zamestnancom preukazuje náležitú úctu, svedomite, dôsledne a efektívne si plní zverené úlohy, je kreatívny a inovatívny podľa možnosti ich pracovného zaradenia.
- 4.4. Opatrovateľ/opatrovateľka rešpektuje usmernenia a pokyny nadriadených, vo vzťahu k nim pristupuje v plnej úcte a dôstojnosti, pred ostatnými spolupracovníkmi neznevažuje ich rozhodnutia.
- 4.5. V prípade neetického konania a správania opatrovateľ/opatrovateľka osobne upozorní kolegu, ktorý etický kódex porušil. Ak nedôjde k náprave, informuje o takomto konaní svojho nadriadeného.
- 4.6. Opatrovateľ/opatrovateľka neznevažuje pred prijímateľom sociálnej služby prácu iného opatrovateľa/opatrovateľky.

Čl. 5 **Všeobecné etické princípy vo vzťahu k prijímateľom sociálnych služieb**

- 5.1. Opatrovateľ/opatrovateľka pri poskytovaní domácej opatrovateľskej služby dbá na dodržiavanie ľudských práv, ktoré sú zakotvené v Ústave SR², Všeobecnej deklaráции ľudských práv³ a iných právne záväzných medzinárodných dokumentoch.
- 5.2. Opatrovateľ/opatrovateľka rešpektuje jedinečnosť každého prijímateľa sociálnej služby bez ohľadu na jeho pôvod, etnickú a národnú príslušnosť, vek, pohlavie, materinský jazyk, rodinný stav, zdravotný stav, sexuálnu orientáciu, ekonomickú a sociálnu situáciu, náboženské a politické presvedčenie a bez ohľadu na to, ako sa podieľa na živote celej spoločnosti.
- 5.3. Opatrovateľ/opatrovateľka rešpektuje prijímateľov sociálnej služby ako suverénnych jedincov s právom konania a rozhodnutí, ktoré sú v súlade s ich presvedčením

² Ústava Slovenskej republiky 460/1992 Zb.

³ Všeobecnej deklaráции ľudských práv z roku 1948

	Správa zariadení sociálnych služieb Janského 7, 949 01 Nitra <hr/> Usmernenie č.1/2022 k etickému kódexu opatrovateľov/opatrovatelia domácej opatrovateľskej služby	Počet strán: 6/9
---	--	-----------------------------------

a hodnotami. Rešpektuje ich dôstojnosť, jedinečnosť, autonómiu a netoleruje predsudky voči prijímateľom sociálnych služieb.

- 5.4. Opatrovateľ/opatrovateľka dáva prednosť profesionálnej zodpovednosti pred svojimi súkromnými záujmami. Domácu opatrovateľskú službu poskytuje na najvyšsnej odbornej úrovni.
- 5.5. Opatrovateľ/opatrovateľka chráni právo na súkromie prijímateľa sociálnej služby a zachováva dôvernosť informácií.
- 5.6. Opatrovateľ/opatrovateľka v prítomnosti prijímateľa sociálnej služby nerieši problémy prevádzkového, profesijného a osobného charakteru.
- 5.7. Profesionálna zodpovednosť opatrovateľa/opatrovateľky má prednosť pred jeho/jej osobným záujmom.
- 5.8. Opatrovateľ/opatrovateľka je povinný/á zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedel/a pri plnení svojich úloh a ktoré v záujme zamestnávateľa nemožno oznamovať iným osobám, pričom táto povinnosť trvá i po skončení pracovného pomeru; to neplatí, ak ho tejto povinnosti zbavil štatutárny orgán alebo ním poverená osoba.
- 5.9. Opatrovateľ/opatrovateľ v žiadnom prípade a za žiadnych okolností nepoužíva voči prijímateľom sociálnej služby žiadne formy trestov.

Čl. 6

Špecifické etické princípy pri poskytovaní domácej opatrovateľskej služby

- 6.1. Opatrovateľ/opatrovateľka prijímateľom sociálnej služby zásadne vyká a oslovouje ich pán, pani v kombinácii s titulom, ak si to prijímateľ sociálnej služby vyžaduje.
- 6.2. Opatrovateľ/opatrovateľka prijímateľa sociálnej služby neoslovuje „babička“, „dedko“ a ani o nich takýmto familiárnym spôsobom nehovorí, pokial si to prijímateľ sociálnej služby výslovne nevyžiada.
- 6.3. Opatrovateľ/opatrovateľka svojim prístupom vedie prijímateľa sociálnej služby k samostatnosti.
- 6.4. Opatrovateľ/opatrovateľka nevykonáva prácu nad rámec úkonov opatrovateľskej služby, ktorý je uvedený v zmluve o poskytovaní sociálnej služby s výnimkou stavu núdze a vážneho ohrozenia života prijímateľa sociálnej služby, prípadne neočakávaného zhoršenia zdravotného stavu prijímateľa sociálnej služby.

	Správa zariadení sociálnych služieb Janského 7, 949 01 Nitra <hr/> Usmernenie č.1/2022 k etickému kódexu opatrovateľov/opatrovatelia domácej opatrovateľskej služby	Počet strán: 7/9
---	--	-----------------------------------

- 6.5. Opatrovateľ/opatrovateľka rešpektuje osobné hodnoty, zvyky, duchovné potreby a ich individuálne potreby. Žiadnym spôsobom tieto hodnoty a potreby opatrovateľ/opatrovateľka nehodnotí a ani nepresadzuje v domácnosti svoj názor a náboženské presvedčenie.
- 6.6. Opatrovateľ/opatrovateľka nie je oprávnený/á žiadnym spôsobom nakladať s hnuteľným a nehnuteľným majetkom prijímateľa sociálnej služby, nesmie svojvoľne vyhodiť žiadne osobné a iné veci prijímateľa sociálnej služby.
- 6.7. Opatrovateľ/opatrovateľka koná tak, aby nezneužil/a dôveru prijímateľa sociálnej služby.
- 6.8. Opatrovateľ/opatrovateľ sa zásadne vyvaruje vybavovaniu súkromných záležitostí a telefonických hovorov na pracovisku.
- 6.9. Opatrovateľ/opatrovateľka komunikuje prirodzene, nepoužíva cudzie slová a odborné výrazy, žargón, ironické poznámky, posmešky, infantilné slová a zdrobneniny vo vzťahu k prijímateľovi sociálnej služby (dáme plienočku, napapáme sa a pod.).
- 6.10. Ak opatrovateľ/opatrovateľka nezíska spätnú väzbu od prijímateľa sociálnej služby, nezvyšuje hlas, nekričí ale preformuluje vetu. Hovorí pomalým tempom reči a zreteľne. Opatrovateľ/opatrovateľka neskáče do reči, nepreruší a ani neprekrikuje iný rozhovor.
- 6.11. Opatrovateľ/opatrovateľka svojim profesionálnym prístupom chráni dôstojnosť prijímateľa sociálnej služby, nepoužíva akúkoľvek formu podceňovania a posudzovania, verí v zlepšenie momentálneho zdravotného či psychického stavu, prijímateľa sociálnej služby aktívne povzbudzuje, usiluje sa o pokojný výraz a aktívne načúvanie potrebám prijímateľa sociálnej služby.
- 6.12. Opatrovateľ/opatrovateľka pri poskytovaní domácej opatrovateľskej služby obmedzuje prudké pohyby, počas výkonu práce nežuje žuvačku, nepije, nekonzumuje stravu prijímateľa sociálnej služby a ak je fajčiar nikdy spolu s prijímateľom nefajčí, aj keď ho prijímateľ sociálnej služby ponúka.
- 6.13. Za účelom upútania pozornosti na najbližšiu činnosť alebo za účelom upokojenia prijímateľa sociálnej služby môže opatrovateľ/opatrovateľka použiť dotyk ruky.
- 6.14. Pri vykonávaní úkonov hygieny dbá opatrovateľ/opatrovateľka na to, aby tieto úkony boli vždy vykonávané v súkromí bez prítomnosti iných osôb.
- 6.15. Opatrovateľ/opatrovateľka plne rešpektuje individuálne tempo prijímateľa sociálnej služby, ak treba spomalí a chráni prijímateľa sociálnej služby pred časovým stresom.

	Správa zariadení sociálnych služieb Janského 7, 949 01 Nitra <hr/> Usmernenie č.1/2022 k etickému kódexu opatrovateľov/opatrovatelia domácej opatrovateľskej služby	Počet strán: 8/9
---	--	-----------------------------------

Pomoc pri prezliekaní a iných úkonoch domácej opatrovateľskej služby ponúka, ale nevnučuje.

- 6.16. Pri sprievode prijímateľa sociálnej služby k lekárovi, na úrady a iné inštitúcie opatrovateľ/opatrovateľka dbá na to, aby druhý človek hovoril vždy s prijímateľom sociálnej služby. Opatrovateľ/opatrovateľka sa zúčastňuje rozhovoru iba v prípade, že je to nevyhnutné a keď ho prijímateľ sociálnej služby o to žiada.
- 6.17. Opatrovateľ/opatrovateľka pri práci s prijímateľom plne využíva kompenzačné pomôcky, ktoré prijímateľ sociálnej služby potrebuje. Opatrovateľ/opatrovateľka kompenzačné pomôcky odkladá na ich obvyklé miesto.

Čl. 7 Konflikt záujmov

- 7.1. Opatrovateľ/opatrovateľka nepripustí, aby došlo ku konfliktu jeho súkromného záujmu s jeho postavením ako zamestnanca Správy zariadení sociálnych služieb. Súkromný záujem zahrňuje akúkoľvek výhodu pre neho, jeho rodinu, blízke osoby a právnické alebo fyzické osoby, s ktorými mal alebo má obchodné alebo politické vzťahy.
- 7.2. Opatrovateľ/opatrovateľka sa nezúčastní žiadnej činnosti, ktorá sa nezlučuje s riadnym výkonom jeho pracovných povinností alebo ktorá tento výkon obmedzuje.
- 7.3. Pokiaľ si opatrovateľ/opatrovateľka nie je istý/á, či ide o činnosť zlučiteľnú s jeho/jej podielom na výkone verejnej správy, prerokuje záležitosti so svojim nadriadeným.

Čl. 8 Dary a iné výhody

- 8.1. Opatrovateľ/opatrovateľka nevyžaduje ani neprijíma dary, pozornosti ani iné výhody, ktoré by mohli reálne, alebo hoci aj zdanlivo, ovplyvniť rozhodovanie vo veci, narušiť profesionálny prístup k veci, alebo ktoré by bolo možné považovať za odmenu za prácu, ktorá je jeho povinnosťou. Zároveň ani nenavádzza tretie osoby na poskytovanie darov, ktoré by mohli vplývať na riadne plnenie pracovných povinností zamestnanca.
- 8.2. Opatrovateľ/opatrovateľka nepripustí, aby sa v súvislosti so svojím zamestnaním vo verejnej správe dostał do pozície, v ktorej je viazaný/á oplatíť preukázanú službu alebo výhodu, alebo ktorá ho/ju zbavuje nestrannosti a nezávislosti pri rozhodovaní.
- 8.3. Pokiaľ je opatrovateľovi/opatrovateľke v súvislosti s jeho/jej zamestnaním vo verejnej správe ponúknutá akúkoľvek výhoda, odmietne ju a o ponúknutej výhode informuje svojho nadriadeného.
- 8.4. Opatrovateľ/opatrovateľka je povinný/á vyhnúť sa i v súkromnom živote takému správaniu a činnostiam, ktoré by mohli znížiť dôveru verejnosti voči poskytovateľovi

	Správa zariadení sociálnych služieb Janského 7, 949 01 Nitra Usmernenie č.1/2022 k etickému kódexu opatrovateľov/opatrovateľiek domácej opatrovateľskej služby	Počet strán: 9/9
---	---	-----------------------------------

sociálnej služby, alebo dokonca zadať dôvod k vydieraniu zamestnanca v dôsledku jeho konania v rozpore s právnymi predpismi alebo etickými normami.

Čl. 9 **Záverečné ustanovenia**

- 9.1. Zamestnávateľ vytvára zamestnancom dôstojné podmienky pre riadny výkon ich povinností.
- 9.2. Zamestnanec nakladá s informáciami získanými pri výkone svojej práce s potrebnou dôvernosťou a poskytuje im príslušnú ochranu. Prihlada pritom patrie k právu verejnosti na prístup k informáciám v rozsahu danom príslušnými zákonmi.
- 9.3. Toto usmernenie č. 1/2022 nadobúda platnosť dňom podpisu, účinnosť 2. mája 2022 a je záväzné pre opatrovateľov/opatrovateľky domácej opatrovateľskej služby.

V Nitre dňa 27.04.2022


**SPRÁVA ZARIADENÍ
SOCIÁLNYCH SLUŽIEB**
 Janského 7
 949 01 NITRA
 IČO: 37 966 456 / DIČ: 2021936169
 PhDr. Líbuša Mušáková
 riaditeľ
 Správy zariadení sociálnych služieb